

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย
เรื่อง การพิจารณาอนุญาตขยายพื้นที่ประกอบกิจการตลาดประเภทที่ ๒
ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ศูนย์อนามัย ได้มีหนังสือที่ สธ ๐๙๑๒.๐๖/๒๒๕๓ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ เพื่อขอหารือเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานในการพิจารณาอนุญาตขยายพื้นที่ประกอบกิจการตลาดประเภทที่ ๒ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตามหนังสือเทศบาลตำบลแห่งหนึ่ง ที่ สท ๕๒๘๐๔/๒๒๗ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๑ ได้อนุญาตให้ นาย ก. ประกอบกิจการตลาดประเภทที่ ๒ ชื่อตลาด “บุญมี” เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ ในพื้นที่บางส่วนของโฉนดที่ดิน เลขที่ ๒๗ เล่ม ๓ หน้า ๒๗ จำนวน ๒ ไร่ ๑ งาน ๕๖ ตารางวา และเติมพื้นที่โฉนดที่ดิน เลขที่ ๒๘ เล่ม ๑ หน้า ๒๔ จำนวน ๕๖.๗ ตารางวา ต่อมา นาย ก. ได้ดำเนินการปรับปรุงอาคารโครงสร้างเหล็กหลังคามุงเมทัลชีท จำนวน ๔ หลัง ขนาดพื้นที่ ๑๐๐๔ ตารางเมตร ในพื้นที่ส่วนที่ยังไม่ได้ขออนุญาตประกอบกิจการตลาดของโฉนดที่ดิน เลขที่ ๒๗ เล่ม ๓ หน้า ๒๗ และได้รับใบรับรองการก่อสร้างดัดแปลงอาคารหรือเคลื่อนย้ายอาคาร (แบบ อ.๖) เลขที่ ๑/๒๕๖๑ จากเทศบาลตำบล ออกให้ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๑ และเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑ นาย ก. ได้ยื่นขอขยายพื้นที่ตลาดประเภทที่ ๒ ให้ครอบคลุมพื้นที่ของโฉนดที่ดิน เลขที่ ๒๗ เล่ม ๓ หน้า ๒๗ ซึ่งมีอาคารดังกล่าวตั้งอยู่ ทางกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบล ได้ตรวจสอบพื้นที่ที่ขอขยายการประกอบกิจการตลาดเรียบร้อยแล้ว พบว่าพื้นที่ดังกล่าวมีลักษณะเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในเทศบัญญัติเทศบาลตำบล เรื่อง ตลาด พ.ศ. ๒๕๕๗ ส่วนที่ ๒ ตลาดประเภทที่ ๒ และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ศูนย์อนามัย จึงขอหารือแนวทางการดำเนินงานของเทศบาลตำบล จะพิจารณาอนุญาตขยายพื้นที่ประกอบกิจการตลาดประเภทที่ ๒ รายนาย ก. ในบริเวณที่เป็นโครงสร้างเหล็กมุงหลังคามทัลชีทได้หรือไม่ เนื่องจากตลาดที่มีอาคารสิ่งปลูกสร้างเป็นลักษณะของตลาดประเภทที่ ๑

๑. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กรมอนามัย ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๔^๒ บัญญัติให้ผู้ที่ต้องการจัดตั้งตลาดต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนการประกอบกิจการ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลง ขยายหรือลดสถานที่ตลาดต้องขออนุญาตเจ้าพนักงาน

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๙๔๑๑ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ ซึ่งกรมอนามัยมีถึงผู้อำนวยการศูนย์อนามัย

^๒ มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งตลาด เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ การเปลี่ยนแปลงขยายหรือลดสถานที่หรือบริเวณที่ใช้เป็นตลาดภายหลังจากที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดตามวรรคหนึ่งแล้ว จะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การของรัฐที่ได้จัดตั้งตลาดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ แต่ในการดำเนินกิจการตลาดจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขเป็นหนังสือให้ผู้จัดตั้งตลาดตามวรรคนี้ปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

ท้องถิ่นก่อนจึงจะดำเนินการได้ และมาตรา ๓๕^๓ บัญญัติให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำกับดูแลตลาด เช่น ๑) กำหนดที่ตั้ง เนื้อที่ แพนผังและหลักเกณฑ์สิ่งปลูกสร้างและสุขลักษณะ ๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสถานที่ การวางสิ่งของและการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการตลาด ๓) กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด เป็นต้น มาตรา ๓๖^๔ กำหนดให้ผู้ขายของหรือช่วยขายของในตลาดต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่น และมาตรา ๓๗^๕ ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ เพื่อให้ผู้ขายของและผู้ช่วยขายของในตลาดปฏิบัติให้ถูกต้องตามสุขลักษณะ

กฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔ กำหนดว่าตลาดแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้ (๑) ตลาดประเภทที่ ๑ ได้แก่ ตลาดที่มีโครงสร้างอาคาร และมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๑ และ (๒) ตลาดประเภทที่ ๒ ได้แก่ ตลาดที่ไม่มีโครงสร้างอาคาร และมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๒ โดยในส่วนที่ ๒ ตลาดประเภทที่ ๒ ข้อ ๑๓ สถานที่สำหรับผู้ขายของต้องมีและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และสุขลักษณะดังต่อไปนี้ (๖) กรณีที่มีโครงสร้างเฉพาะเสาและหลังคา โครงเหล็กคลุมผ้าใบ เต็นท์ ร่มหรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ต้องอยู่ในสภาพที่มั่นคงแข็งแรง

๒. ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

ข้อหารือ เทศบาลตำบล จะพิจารณาอนุญาตขยายพื้นที่การประกอบกิจการตลาดประเภทที่ ๒ วิทยายน ก. ในบริเวณที่เป็นโครงสร้างเหล็กมุงหลังคาเมทัลชีทได้หรือไม่ เนื่องจากตลาดที่มีอาคารสิ่งปลูกสร้างเป็นลักษณะของตลาดประเภทที่ ๑

ความเห็น กรมอนามัย ได้พิจารณาประเด็นข้อหารือและข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้วพบว่า ผู้ประกอบกิจการได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการตลาดประเภทที่ ๒ จากเทศบาลตำบลแล้ว จากนั้นได้ยื่นขออนุญาตขยายพื้นที่ตลาดต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งเจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลได้ดำเนินการตรวจสอบพื้นที่ที่ขอขยายการประกอบกิจการตลาดแล้วพบว่า ผู้ประกอบกิจการได้ดำเนินการขยายอาคารโดยใช้โครงสร้างเหล็กหลังคามุงเมทัลชีท จำนวน ๔ หลัง เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ในหมวด ๑ ลักษณะของตลาด ข้อ ๔ ประกอบกับลักษณะตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๑ และส่วนที่ ๒ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วพบว่า ลักษณะของตลาดตามที่ได้หารือมานี้ เข้าข่ายตลาดประเภทที่ ๒

---

^๓ มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดที่ตั้ง เนื้อที่ แพนผังและหลักเกณฑ์สิ่งปลูกสร้างและสุขลักษณะ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสถานที่ การวางสิ่งของและการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการตลาด

(๓) กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในตลาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัย การจัดทำที่มีที่รวบรวมหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย การระบายน้ำทิ้ง การระบายอากาศ การจัดทำมีการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ

^๔ มาตรา ๓๖ ผู้ใดขายของหรือช่วยขายของในตลาด ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๗

^๕ มาตรา ๓๗ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการขายของในตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้ขายของ และผู้ช่วยขายของในตลาดปฏิบัติให้ถูกต้องเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดบริเวณที่ขายของ สุขลักษณะส่วนบุคคล และสุขลักษณะในการใช้กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบปรุง เก็บหรือสะสมอาหารหรือสินค้าอื่น รวมทั้งการรักษาความสะอาดของภาชนะ น้ำใช้และของใช้ต่าง ๆ

หากผู้ประกอบการประสงค์จะขยายพื้นที่ตลาดและได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถพิจารณาอนุญาตให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ และหลักเกณฑ์ในข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

ทั้งนี้ ตามความใน ส่วนที่ ๒ ข้อ ๑๖ เมื่อผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดประเภทที่ ๒ ได้ดำเนินการต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าตลาดประเภทที่ ๒ นั้น มีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นตลาดประเภทที่ ๑ ได้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้รับใบอนุญาตร่วมกันพิจารณากำหนดแผนการพัฒนาปรับปรุงตลาดประเภทที่ ๒ ให้เป็นตลาดประเภทที่ ๑ ตามกฎกระทรวงนี้ ตามระยะเวลาและขั้นตอนที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและกำกับดูแลการประกอบกิจการตลาดให้ถูกสุขลักษณะและคุ้มครองสุขภาพประชาชนในด้านการสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต่อไป

กรมอนามัย

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

